

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 17.
Sibenik, 23. travnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Širom svijeta

ROOSEVELTOV POZIV. Predsjednik Sjedinjenih Američkih Država Roosevelt uputio je ovaj brzjav kancelaru Hitleru i šefu talijanske vlade Mussoliniju: »Vi zacijelo viduate, da stotine milijuna ljudskih bića na cijelom svijetu živi danas u stalnom strahu od novog rata ili čak od čitavog niza ratova. Opstanak toga straha i slične mogućnosti sukoba predstavljaju ozbiljnu brigu za narod USA u čije ime govorim, a mora podjednako uznemirivati i druge narode cijele zapadne hemisfere. Svi znaju da bi veliki rat, makar bio ograničen na druge kontinente, teško pritiskivao i ostale narode za sve vrijeme njegovog trajanja i utjecao također i na buduća pokoljenja. Pošto poslije nedavne jake napetosti, u kojoj je svijet živio tokom posljednjih tjedana postoji bar trenutačno stišavanje, pošto sada nema četa, koje su u pokretu, možda je prikladan trenutak da vam uputim ovu poslanicu. Ja sam se prije obraćao vama povodom uređenja političkih, gospodarskih i društvenih pitanja putem miroljubivih metoda i bez pribjegavanja oružju. Međutim tok događaja izgleda, da je ponovno vratio prijetnju oružjem. Ako se ta prijetnja bude održala onda izgleda neizbježno, da će veliki dijelovi svijeta biti pritisnuti zajedničkom ruševinom. Patit će cio svijet, pobjedničke države, pobijeđene države, neutralne države. Neću da vjerujem kako je svijet neizbježno osuđen na takovu sudbinu. Naprotiv osjećam da šefovi velikih naroda imaju moć da svoje narode oslobode od opasnosti. Jednako je jasno, da i sami narodi u svom srcu i duši žele, da se dokrajče njihova strahovanja. Potrebno je međutim, nažalost, uzeti u obzir nedavne činjenice. Tri evropska naroda i jedna afrička država ostale su bez svoje nezavisnosti. Prostrani teritoriji jedne druge nezavisne države na Dalekom istoku zauzeti su od jedne susjedne države. Prema upornim glasinama, koje želimo da budu bez temelja, izgleda da se uzimaju u obzir novi napadaji protiv drugih nezavisnih naroda. Reći ću jasno, da se približuje trenutak, kada će se taj položaj morati završiti katastrofom, osim ako se ne nađe način za pametnije upravljanje događajima. Vi ste mnogo puta tvrdili, da ni vi, ni njemački (talijanski) narod ne želite rat. Ako je to istina, onda rata ne smije biti! Ništa ne može uvjeriti narode u to da sila ima pravo ili potrebu da svom vlastitom narodu i drugim narodima nametne posljedice rata, osim u očiglednom slučaju obrane svojeg teritorija. Dajući ovu izjavu u ime Amerikanaca, ne govorimo ni iz egoizma, ni iz straha, ni iz slabosti. Ako sada govorimo, to činimo kao državnici iz ljubavi prema ljudskom rodu. Ja sam stalno uvjeren, da međunarodna pitanja mogu biti riješena za stolom. Prema tome na ovaj apel da se mirnim putem rasprave pitanja, nitko od zainteresiranih ne smije odgovoriti da ne će položiti oružje, ako ne bi unaprijed dobio garancije, da će odluka biti za njega povoljna. U dvoranama za konferencije, kao i pred sudovima, potrebno je da svaka stranka pristupa diskusiji čistog srca, u uvjerenju da će za svakoga proizaći iz toga pravda. Uobičajeno je, a i potrebno, da pred vratima dvorane svi odlože oružje. Uvjerem sam da bi stvar svjetskog mira učinila veliki korak napred, kad bi svi narodi dobili iskrene izjave o politici vlada. Pošto USA kao jedna od država zapadne he-

Riječ i molitva Oca

Uskrsni Papin poziv državnici i narodima da rade na korist mira, pravde i milosrđa

Danas donosimo svršetak govora sv. Oca Pape Pija XII., što ga je održao na Uskrs, prilikom svečane pontifikalne Mise, u bazilici sv. Petra:

TEMELJ MIRA

»No pošto vanjski mir ne može da bude nego odraz unutarnjega mira, treba prije svega misliti na mir savjesti: pribaviti ga, ako ga nema; čuvati ga i njegovati, ako ga se već posjeduje. Nije zaista to bilo bez dubokog razloga, što je Naš Gospodin Isus Krist baš danas, prilikom svoga prvog prikazanja apostolima, pozdravu mira htio nadodati neprocjenivi dar mira, sakrament ispovijedi, eda bi na sami dan Njegovog slavnog Uskrsnuća nastala ona spasonosna ustanova, koja dušama opet dariva milost, to slavije života nad grijehom, koji je smrt. K ovom neiscrpivom izvoru oprostila i mira Crkva, u svetim uskrsnim danima, očinskom upornošću pozivlje svoju djecu. Kad bi se svi odazvali ovom ljubeznom pozivu, imao bi se tako vanredno velik i bujan procvat novoga života u Kristu, s neizrecivim užitkom onoga preslatkog mira, koji duši daje gospodstvo nad strastima u srdačnoj i potpunjoj poslušnosti Gospodinu. »**Hoće li tvoja duša — pita sv. Augustin — da pobijedi tvoje strasti! Neka se podvrgne Onome, koji je u visini, i pobijedit će ono, što je u nizini. I bit će u tebi mir: pravi, stalni, najsređeniji. Kakav je red toga miral Bog zapovijeda duši, a duša tijelu. Višega reda od toga nema.**« (Miscellanea Agostiniana. Sv. I. S. Augustini sermones post Maurinos reperti, str. 633, 15—18).

MIR I PRAVDA

Evo dakle, časna braćo i ljubljena djeco, temelja, jedinoga i nepokolebivoga, na kome počiva pravi mir: to je Bog. Bog, poznavan, poštovan

i slušan. Umanjiti ili uništiti ovu poslušnost božanskom Stvoritelju isto je, što i pomući ili potpuno uništiti mir u pojedincima kao što i u obiteljima; u pojedinim narodima, kao što i u čitavom svijetu. Jedini Bog, uistinu, »**govori o miru za svoj narod, za svoje vjerne i za one, koji se od srca k Njemu povraćaju**« (Ps. 84). Samo pod pogledom Svemogućega — vrhovnoga zaštitnika pravde i vrhovnoga djelitelja mira — »**pravda i mir skupa se grle**« (Ps. 84), jer, kako pjeva prorok Izaija: »**djelo pravde bit će mir i učinak pravde tišina i sigurnost u vijek**« (Iz. 32, 17).

Kao što, uistinu ne može biti mira bez reda, tako ne može biti reda bez pravde. Pravda zahtijeva, da podanici zakonito uspostavljenu vlast poštuju i slušaju, da zakoni budu mudro uređeni za opće dobro i da ih svi savjesno vrše. Pravda nalaže, da budu priznata i zaštićena presveta prava ljudske slobode i dostojanstva; da budu dolično porazdijeljena ona dobra i ono bogatstvo, što ga je Bog u obilju dao svijetu za dobrobit svoje djece. Pravda traži, da ne bude ometana i sprečavana spasonosna djelatnost Crkve Kristove, nepogrešive učiteljice istine, neiscrpivog izvora života za duše i odlične dobročiniteljice ljudske zajednice. Gdje se naprotiv plemenito žezlo pravde zamjenjuje oružjem nasilja, nitko se ne bi mogao čuditi, ako na obzoru, mjesto očekivane zore mira, vidi, kako se pojavljuju zlokobni bljeskovi rata.

No ako je zadatak pravde, da odredi i očuva smjernice onoga reda, koji je nenadomjestivi temelj pravoga mira, ipak ona sama po sebi nije dostatna, da svlada stvarne zapreke, koje se odveć često protive njenoj primjeni. Ako se strogoj i hladnoj pravdi u bratskom skladu ne pridruži ljubav, preveć lako oko postaje slijepo, da

vidi prava drugih. Uho postaje gluho za glas one pravičnosti, čijom mudrom i dobrovoljnom primjenom, i kod najoštrijih sukoba, može doći do razumnih i vitalnih rješenja.

MIR I LJUBAV

I kad kažemo ljubav, podrazumijevamo velikodušnu i plodonosnu ljubav Kristovu. Onu ljubav, koja ga je navela, da umre za svakoga od nas: »**koji me je ljubio i predao sebe za mene**« (Gal. 2, 20); onu ljubav, koja »**oduševljava nas**« (II. Kor. 5, 14); i čini, da oni, »**koji žive, više ne žive sami sebi, nego Onomu, koji za njih umrije i uskrsnu**« (II. Kor. 5, 15); onu ljubav, koja ga je nagnala, da uzme bit sluge (Filip. 2, 7), da bismo postali svi braća u Njemu, Prvorodnomu (Rim. 9, 29), svi djeca istoga Boga, baštinici istoga kraljevstva, pozvani na radosti istoga vječnoga života.

Ako se ljudi povrate, da kušaju sladosti ove ljubavi i otpočnu u njoj, konačno će svijetu svanuti sjajno sunce mira. Mjesto razdražujućih srdžba nadoći će razumna tišina; mjesto neuradne utakmice srdačna suradnja; mjesto protivnosti uzajamno razumijevanje; mjesto opasnog uzbuđenja duhova pouzdana vedrina duše. Povratit će se na put uzajamnih prijateljskih sporazuma, gdje se pravedni interesi svih uvažuju pravičnom i dobrohotnom cijenom, gdje se ne bježi od žrtava za više dobro ljudske obitelji, gdje suvereno kraljuju dobra volja i uzorna vjernost zadanoj riječi.

Da bude tako, da se ove Naše prezarke želje ispune, Mi ne možemo nego ponoviti pojedincima, narodima i državnici onaj vrući poziv na mir — mir u pravednosti i ljubavi — koji smo htjeli da do svih dopre, netom smo bili uzdignuti na čast Vrhovnoga Svećenika. No iznad svega drugoga Mi dižemo svoje ruke i pogled k nebu — Kralju nad kraljevima i Gospodaru nad gospodarima (I. Tim. 6, 15) — upravljajući smjernu Našu molitvu Gospodinu, kako nam je stavlja u usta današnja misna liturgija. O Gospo-

misfere nisu umiješane u sadanje sporove koji su se pojavili u Evropi, mislim da vam može biti pogodno da tu izjavu o namjerama date meni kao šefu jednog naroda, koji je daleko od Evrope, kako bih djelujući samo s odgovornošću ili obvezama jednog prijateljskog posrednika mogao saopćiti tu izjavu drugim narodima, koji su sada uznemireni zbog toga, kojim bi putem mogla poći politika vaše vlade. Jeste li voljni dati garancije da vaše oružane snage ne će napasti ili prodrijeti na teritoriji ili posjed ni jedne od slijedećih nezavisnih država: Finske, Estonske, Lotiške, Litve, Norveške, Nizozemske, Belgije, Velike Britanije, Irske, Francuske, Portugala, Španjolske, Švicarske, Liechtensteina, Luxemburga, Poljske, Madarske, Rumunjske, Jugoslavije, Rusije, Bugarske, Grčke, Turske, arapskih država, Sirije, Palestine, Egipta i Irana? Takve garancije morale bi se očigledno primijeniti ne samo na sadanje doba, već i na budućnost dovoljno dugu za osiguranje svijaju mogućnosti, da se miroljubivim metodama radi za ostvarenje mira stalnijeg karaktera. Zato predlažem da riječ »budućnost«

shvatite tako kao da se ona tiče periode od najmanje 10 g. zajamčenog nenapadanja ili 1/4 stoljeća, ako imamo hrabrosti gledati tako daleko. Ako bilo kakva garancija bude dana sa strane vaše vlade, ja ću ju odmah dostaviti vladama onih naroda koje sam spomenuo i istovremeno ću zapitati da li svaki od tih naroda, a ja sam u to prilično siguran, pristaje sa svoje strane da isto takve garancije dade, da bi ih mogao dostaviti vama. Takve uzajamne garancije, kao što sam ih unapred naznačio, donijet će cijelom svijetu neposredno olakšanje. — Ako budu dane takove garancije predlažem da se dva hitna problema stave na diskusiju u mirnoj atmosferi, koja će nastati, a USA će rado sudjelovati u tim raspravama. Izmjena gladišta koju uzimam u obzir tiče se uspješnijeg i bržeg načina, kojim bi svi narodi mogli dobiti postepeno olakšanje od ubitačnog tereta oružanja, koje ih svaki dan vodi sve bliže gospodarskom slomu. USA istovremeno je voljna da sudjeluje u raspravljajima o praktičnom načinu za otvaranje puta međunarodnoj trgovini, kako bi sve države bile oslobođene, da na ravnoj nozi kupuju i pro-

daju na svjetskom tržištu i da imaju sigurno, da će dobiti sirovine i proizvode potrebne privrednom životu. U isto vrijeme vlade koje su neposredno zainteresirane mogle bi poduzeti one političke rasprave, koje bi one smatrale potrebnim ili poželjnim. Priznajemo, da su problemi koji pritiskuju čovječanstvo teški, ali znamo da se njihovo proučavanje i raspravljavanje mora voditi u atmosferi mira. Takova atmosfera ne može vladati, ako bi razgovori bili zamračeni prijetnjom i pomoću sile ili strahom od rata. Mislim da ćete pravilno shvatiti duh iskrenosti u kojem vam šaljem ovu poslanicu. Šefovi velikih vlada ovog trenutka su doslovce odgovorni za sudbinu čovječanstva u toku idućih godina. — Ne mogu se oglašiti o molbe svojih naroda, koji traže da budu zaštićeni od ratnog kaosa, koji se može predvidjeti. Povijest će ih smatrati odgovornim za živote i sreću svijui. Nadam se, da će vaš odgovor dati čovječanstvu razloga, da se nada i da će prestati njegove bojazni te da će se osjetiti u sigurnosti za dugi niz godina.«

dine, Ti ovih dana pozivlješ — glasom Svoje Crkve — svu Svoju djecu, da pristupe k svetim Tajnama, da se nahrane Tvojim Tijelom i ufaže žedu u Tvojjoj Krvi. Ti hoćeš, da se svi nađu na okupu oko Tvooga sakramenta, neprocjenivoga dara Tvoje ljubavi prema nama, znaka i veze ljubavi, koja nas s Tobom sjedinjuje, a među nama čini braćom. E pa dobro, Gospodine, udijeli i ulij Svojoj djeci duh Tvoje ljubavi i složi svojom blagošću one, koje si nasitio uskrsnim tajnama! Amen.»

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 23. IV.: Druga nedjelja po Uskrsu. — Sv. Juraj, mučenik. Živio je polovicom trećega vijeka. Posveti se vojničkom pozivu i posta zapovjednik Dioklecijanovih straže. Žrtva Dioklecijanovih progonstva bio je i sv. Juraj, te je nakon preteških muka obješen na stupu za Kristovu ljubav završio svoj smrtni život.

Ponedjeljak, 24. IV.: Sv. Fidelis, mučenik. Rodio se g. 1577. Neko je vrijeme vršio advokatsku službu. Kasnije napusti svijet i stupi u kapucinski samostan. Bio je odličan i na daleko poznat govornik. Širio je sv. vjeru u Svajcarskoj među kalvinistima, dok ga kalvinistički vojnici ne uhvatiše i ubiše g. 1622.

Utorak, 25. IV.: Sv. Marko, evangelista. Rodio se u Cirihi u Africi. Pomagao je sv. Petru u širenju sv. vjere. Propovijedao je sv. vjeru u Aleksandriji i Egiptu. Napisao je evanđelje na grčkom jeziku.

Srijeda, 26. IV.: Sv. Kléto i Marcel. Bijahu obojica rimski Pape, rodom iz Rima. Obojica umriješe mučeničkom smrću. — Blagdan zaštite sv. Josipa.

Četvrtak, 27. IV.: Bl. Hozana Kotorska. Najprije bila je pastirice, a onda domnikanka. Radi svoga svetog i isposničkog života postala je dika i ponos Kotora i cijeloga našeg naroda.

Petak, 28. IV.: Sv. Pavao od Križa. Utemeljio je redovničku zadrugu od Križa i Muke Gospodina Isusa Krista.

Subota, 29. IV.: Sv. Petar iz Verone. Rodio se u Veroni g. 1206. Bio je redovnik sv. Dominika. Mnogé je obratio sa svojim propovijedima. G. 1251. bio je ubijen.

DRUGA NEDIJELJA PO USKRŠU

ČITANJE POSLANICE blaženoga Petra Apostola (I, 2, 21—25). — Predragi! Krist je bio mučen za nas i ostavi vam primjer da slijedite stope Njegove. On ne učini grijeha, niti se nađe prevara u ustima Njegovim. On nije proklinjao kad su Ga proklinjali, nije prijetio kad je trpio, nego se predao onomu koji Ga je nepravedno sudio. On je grijeha naše sam ponio na tijelu svome na drvo da grijesima umremo i pravdi da živimo. Njegovom ste modricom izliječeni. Jer bijaste kao izgubljene ovce, ali sad se obratiste k pastiru i k biskupu duša vaših.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (10, 11—16). — U ono vrijeme reče Isus farizejima: Ja sam pastir dobri. Dobri pastir život svoj daje za ovce svoje. A najamnik i koji nije pastir, koji nije vlasnik ovaca, vidi vuka gdje dolazi, i ostavlja ovce i bježi pa vuk grabi i razgoni ovce; a najamnik bježi jer je najamnik i nije mu stalo za ovce. Ja sam pastir dobri i poznajem ovce svoje i moje poznaju mene. Kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca i život svoj polažem za

ovce svoje. I druge ovce imam koje nijesu iz ovog ovčnjaka, i one mi valja dovesti, i čut će glas moj, i bit će jedno stado i jedan pastir.

USKRŠNUO JE PASTIR DOBRI!

Uskrsnuo je dobri Pastir, koji je dao svoj život za svoje ovčice!

Ovom misliju Crkva danas ukraško ponavlja dobročinstva Otkupljenja. Idući iz jednoga kraja u drugi Isus je fražio svoje ovčice, ljubezno ih je primio, nahranio svojom naukom i svojim vlastitim tijelom, da se napokon prikaže kao žrtva na Križu za njihov spas.

I još uvijek ih fraži, zove, hrani, iz tišine Svetohraništa; još uvijek On prolazi svijetom umnažajući svoju prisutnost i svoj duh u folikim svojim svećenicima.

Tolika ljubav dobroga Pastira

Zajednička poslanica naših biskupa

O kršćanskoj ženidbi

(Nastavak 5.)

POTOMSTVO.

Potomstvo je plemenito blago, koje sam Bog daje supruzima, »sinovi su baština Gospodnja« (Ps. 126, 3). Blago roditeljima, koji primaju ovaj uzvišeni dar iz ruku Gospodinovih.

Supruzi moraju u ženidbi tražiti one ciljeve, radi kojih je Bog ustanovio ženidbu: a prvobitni je cilj očuvanje čovječjeg roda, koji da blagosivlje Boga. U tom pogledu moli tako lijepo pobožni Tobija u Starom Zavjetu: »Ti, Gospode, znadeš, da uzimam ženu ne radi strasti, nego samo iz ljubavi prema potomstvu, u kojem neká se blagosivlje ime Tvoje od vijeka do vijeka« (Tob. 8, 9).

U svijetlu ove lipeje molitve spoznat ćemo, da su djeca doista blagoslov. Zar nije divna slika, koju pjesničkim zanosom pretstavlja Psalmista, kad govori o obitelji s mnogo djece: »Žena tvoja usred kuće tvoje kao plodna loza, — sinovi tvoji kao mladice masline oko stola tvojega. Eto tako će biti blagoslovljen čovjek, koji se boji Gospodina« (Ps. 127, 3—4).

Djeca su pravo usavršenje ženidbene veze: u djeci vide roditelji nastavak svog vlastitog života; — dijete je slika i prilika oca i majke, stoga roditelji već po naravnom zakonu svoju djecu tako žarko ljube.

Ako supruzi ne žele djece, znak je, da ne žele ni sebi dobro. Ženidbeni drugovi bez djece slični su stabljici bez ploda, slični su onoj smokvi u Evanđelju, o kojoj veli gospodar: »Tražim roda na ovoj smokvi i ne nalazim« (Luk. 13, 7). Ne zadovoljan ovakvom smokvom određuje na to gospodar: »Posijeci je dakle, jer zašto da zemlju iskoristava?«

Ženidbeni drugovi, koji ne ispunjavaju svrhu, što ju je sam Stvoritelj dao braku, griješe proti Bogu, jer krše Njegovu svećanu zapovijed.

Ali oni griješe i proti sebi; lišavaju se radi neke prividne udobnosti, koju traže u mladim godinama, najljepše utjehe i zadovoljstva u svojoj starosti: utjehe, koju pruža pogled na zrelu djecu i milu unučad.

Mjesto vlastite krvi, moraju često uzimati k sebi pod stare dane strane ljude, te gledajući na svoj imutak moraju da se pitaju: »a što si pripravio, čije će biti?« (Luk. 12, 20).

treba da nađe kod tebe živog odjeka priznanja i ljubavi.

Dobri kršćanin poznaje svoga Pastira i dnevno sve dublje prodire u tajne svoga života.

On sluša njegov glas i ne obazire se na najamnike, na lažne pastire, koji vode u propast one, koji im se povjeravaju.

On slijedi svoga Pastira, jer slijedeći Njega, ne ide se nikada kroz tminu.

On ljubi svoga Pastira, vjeruje dakle njegovoj ljubavi, rado se zadržava u Njegovoj blizini i pomaže mu fražiti one ovčice, koje još nijesu u njegovom ovčnjaku, a radi kojih je On foliko plakao i podnio.

O dobri Pastiru, pasi i čuvaj tvoje otkupljenike, te primi ih u svoje veselje u zemlji živućih!

Griješe proti sebi i u tom smislu, da sebi onemogućuju najdublju sreću obiteljskog života. — Obitelj, uređena po Božjoj zamisli, znači kutić raja, što ga je Bog ostavio čovječanstvu tada, kad je prva dva čovjeka istjerao iz raja.

Bog je djeci dao zapovijed, da moraju svoje roditelje poštivati, ljubiti i slušati. Koliko duboke radosti lišavaju se supruzi, koji isključuju potomstvo te po vlastitoj krivici nemaju nikoga ili samo ograničeni broj djece.

Lišavaju se i onoga posebnog blagoslova, što ga je donio obiteljima Sin Božji Isus Krist, koji je htio proživjeti svu svoju mladost, svoje najljepše godine u okrilju obitelji.

Time je Krist Gospodin posvetio obiteljski život, zaslužio kršćanskim obiteljima neiscrpjiva blaga milosti te nas svojim vlastitim primjerom učio, kako da čuvamo i vršimo četvrtu Božju zapovijed. Takvi ženidbeni drugovi griješe ujedno i proti Crkvi, proti državi, proti svome vlastitom narodu.

Crkvi uskraćuju podmladak, koji bi ona iz »djece srđbe« pretvorila u »djecu Božju« te ih povela »kao sugradane svetaca« u nebeske dvore (Ef. 2, 19).

Državi uskraćuju građane; umjesto da joj daju omladinu uređenu svim građanskim krepostima, omladinu, koja bi radila za opće dobro, — ne daju joj ništa.

A svome vlastitom narodu, o kojem čest govore, da ga bezuvjetno ljube, pripravljaju postepeni, ali nečasni svršetak: gdje nema poroda, nema ni naroda, jao narodu, koji nema djece: »gradovi će njegovi opustjeti, neće nitko živjeti u njima« (Jer. 48, 9).

»Svaka upotreba ženidbe, u kojoj se bračni čin lišava svoje naravne moći, što rada život, krši Božji i prirodni zakon; oni, koji to čine, dušu kaljaju smrtnim grijehom« (Casti Con.).

Stoga Sv. Otac Pio XI. opominje dušobrižnike, neka ne dopuste, da vjernici njima povjereni budu u zabludi, što se tiče ovog vrlo ozbiljnog zakona, nego da ih u tome javno i privatno, sa propovjedaonice i u ispovjedaonici poučavaju i opominju.

Božje Veličanstvo na osobit način mrzi zločinačku slobodu, kojom supruzi oduzimaju bračnom činu prirodnu silu i kre-

post, te je kod Onana taj ogavan čin smrću kaznilo. (Gen. 38, 8, 10). A sv. Augustin veli: »Nedopušten je i sramotan odnos sa zakonitom ženom, u kojem se izbjegava začecé poroda« (De conjug. adult. 2, 12).

Supruzi ne smiju dakle smatrati potomstvo »dosadnim teretom«, kako se to često čuje, nego kao dar s neba, kojim Bog pokazuje roditeljima svoju osobitu naklonost.

Stoga roditelji ne smiju ni najmanje da se boje brojne djece; mi znamo, da su dale i Crkvi i narodu najbolje poslednike baš obitelji s mnogo djece; dok obitelji s jednim djetetom ili s dvoje djece pružaju društvu često slabije, koji uzrokuju kroz čitavi vijek svojim roditeljima veću glavobolju nego ih imaju roditelji s mnogo potomstva.

Istina je, da mnogo djece znači za roditelje i mnogo brige; ali znači i mnogo radosti; gdje bračni drugovi očekuju dijete od Boga, znaju da je plodnost i zapovijed i blagoslov. Uz ovakvo shvaćanje postanu oca i materi sve žrtve lake, i oni nađu put, da dadnu djeci dobar odgoj, te ih uvedu u sretnu budućnost.

Ne pričemo, da ima i u takvim obiteljima teških časova; ali prava ljubav, koja vlada u takvim obiteljima čini, da to breme bude lako (Mat. 11, 30); uvijek će se uvjeriti, da pouzdanje u Boga nikada ne vara (Rim. 5, 5).

Krist Gospodin, koji je najbolje poznavao čovječju dušu, znade dobro, koliko mora da trpi majka, kad rada, ali i ujedno, kolika je radost biti majkom: »Žena, kad rada, ima žalost, jer je došao njezin čas, ali kad rodi dijete, ne sjeća se više muke od radosti, što se rodio čovjek na svijet« (Ivan 16, 21). Kad razmatramo ove riječi, kršćanska će majka svladati sve bolove, brige i terete svoje materinske dužnosti. — Muž i žena primit će djecu s veseljem i zahvalnošću i smatrati ih kao blago, što im ga Bog povjerio. Ponosni će biti u Gospodinu, ako budu okruženi sjajnom krunom brojne djece, koju će odgojiti ne samo na svoju čast, nego i na korist zemaljske domovine, a na sudnji dan s plodom povratiti Gospodinu.

(Nastavit će se)

Krizarske vijesti

NOVO KRIZARSKO BRATSTVO osnovano je u Novom Sarajevu (okružje Sarajevo).

ODRŽANE PROSLAVE. Održana je proslava u Oštrecu, gdje je kao delegat bio br. Haman Josip, zatim u Gunjavcima i Sisku.

POSJETI DRUŠTAVA. Posjećena su slijedeća Dačka Krizarska Bratstva po delegatu br. Mati Suiću: 1. IV. Slavonjska Požega, 2. IV. Slav. Brod i Vinkovci, 3. IV. Srijemska Mitrovica, 4. IV. Zemun, 6. IV. Vukovar i 7. IV. Osijek.

DOPISNICA DRA MERZA. Kod VKB-a mogu se dobiti vrlo lijepe dopisnice s Merzovom slikom, a cijena im je 0.50 Din po komadu. Sva Bratstva, kao i pojedinci, trebali biste upotrebljavati ove dopisnice, jer time ujedno pomažete svoju Centralu.

GUMENIM ČAMCEM DO ŠIBENIKA. Tri njemačka turista doputovala su iz Berlina željeznicom do Knina. a od Knina su se spustili gumenim čamcem u rijeku Krku i tako došli do Šibenika.

Kakva je ta sila, pokazala je parnica Redlova. A dokazala je i činjenica, da je silnoj Austriji prkosila i sićušna Crna Gora. Ona je visoka ličnost rekla prkosnu grožnju. A na bahatu njezinu riječ: »Mi imamo silu« odgovaramo: »Mi imamo pravo. Svaka sila za vremena; a nevolja redom ide.«

»Riječke Novine« g. 1913.

»Od najvećega svojega sina, narod je veći.«

Dr A. Starčević

»Tko psuje Boga, ne može štedit fra tre i druge poštenjake.«

Don Ivo Prodan

Moram si biti svjesni, da je svaka pravedna misao od Boga, a svako nasilje od vraga.

Dr Vladko Maček

Ako je buna branit svoja prava, onda je sav svijet jedan veliki buntovnik.

Dr A. Starčević

Misli glasovitih ljudi

(Sakupio: Petar Šperac)

III.

»Jedno između sredstava, kojimi se narodi drže u sužanjstvu, jest to, da se narodu ne daje čas mira, da razmišlja o svojoj nevolji, nego se radi da se zadržava kojekakovim obinamami i opsje-nama, jer tim da pogiba, bez da bol čuti.«

Dr Ante Starčević

»Tko hoće koristiti narodu, neka nađe način, da u selu bude električnik i slične stvari (i da ne ide na kilometre grabiti mutnu vodu. Opaska P. Š.), a da se ne ukrade selu narodna duša. Nije dakle nikakva narodna politika stvarati od sela gradove, dizanjem tvornica, pripajanjem gradova, da bi oni dobili uredan izgled. Zar samo gradovima pripada znanost, tehnika i tekovina ljudskog uma? Zar je doista jasno za državnu gospodarsku politiku, da se kroz grad vozi po as-

faltu, a kroz selo po prašini i izrovanoj cesti?«

I. O.

»Komunizam i socijalizam ja smatram umišljotinama (utopijama), koje bi sutra srušili oni, koji bi ih danas uveli.«

Dr Ante Starčević

»Iskreno je rodoljublje u neku ruku izvor svoj političkoj naobrazbi, jer samo takvo rodoljublje nuka čovjeka, da pronicu u narodnu dušu i da kao duga u sebi odrazuje sve boje, što se lome kroz oblake narodne tuge i nevolje.«

Stjepan Radić

»Pokvarena gospoda dolaze u narod kao školovana gospoda da mu pokažu kako se »moralno« živi, kako se besposličari po kavanama i gostionicama, kako se guli narod, kako se »vješto« stiče bogatstvo. — kako se jednom riječi živi, bez odgovornosti i dužnosti, za svoj džep i svoju korist.«

I. G. O. (v. »Hrv. Smotru br. 7.)

Iz naših krajeva

NOVI SAŠTANAK DRA MAČKA I D. CVETKOVIĆA. 15. i 17. t. mj. ponovno su se sastali na razgovor predsjednik HSS dr Vlatko Maček i predsjednik vlade Dragiša Cvetković. 17. t. mj., nakon sastanka, novinarima su dali ovu službenu obavijest: »Predsjednik kraljevske vlade g. Dragiša Cvetković i predsjednik Hrvatske seljačke stranke g. dr Vlatko Maček na današnjem sastanku dali su svoje prijedloge na konkretno rješenje samog pitanja, pa su se složili, da ove prijedloge prouče obje strane, koje stoje na sporazumu, i da se još ovoga tjedna ponovno sastanu i povedu dalje razgovore«. — U međuvremenu 16. t. mj., u Rogaškoj Slatini sastali su se i izmijenili misli predsjednik vlade g. D. Cvetković, predsjednik senata dr Antou Korošec i ministar prometa dr Mehmed Spaho.

IZJAVA DRA MAČKA »POLITICI«. Beogradska »Politika« od 19. t. mj. javlja, da su dvojica njenih saradnika bila primljena od dra Mačka i ostala s njim u razgovoru od jednoga sata. Razgovor je bio nevezan. U jednom trenutku oni su ga zamolili, da kaže nešto o sporazumu. Nato je g. dr Maček rekao: »U biti same stvari neću da ulazim. O tome sada ne treba govoriti.« Poslije kraćega razmišljanja nastavio je i izjavio: »Sporazum Hrvata i Srba nužda je za jednu i za drugu stranu. Ne samo radi razloga etničkih i socijalnih, nego i radi razloga geopolitičkih. Tek treba imati na umu, da su tu dvije dosada, žalibože, oprečne nacionalne i državno-pravne ideje. Neću da se namičem za sudeca, jer predstavljam jednu od suprotnih stranaka, ali držim, da smo na jednoj i na drugoj strani stekli uvjerenje: da se i te dvije, dosad suprotne, ideje mogu i moraju naći na jednom tračnicama. — Radi toga, eto, i kroće se čitav rad hrvatskog narodnog predstavništva kroz posljednjih nekoliko godina oko sporazumijevanja sa predstavnicima naroda srpskog, a sada, u najnovije vrijeme, i sa predsjednikom Kraljevske vlade. — Daj, Bože, vidjeti što mi je pozitivne rezultate!« — Kako se razabire i iz same »Politike«, ovo je samo dio onoga, što je dr Maček kazao beogradskim novinarima.

KRČKA GIMNAZIJA KONAČNO DOBILA VJEROUCITELJA. Krčka gimnazija već je više puta za duže vremena bila bez vjeronauka, jer su joj vjeroučitelje otpuštali iz službe. Tako je ove školske godine, odmah na početku, otpušten vjeroučitelj vlč. Milan Defar te su daci do pred malo dana ostali bez vjeronauka. Nakon što su se svladale mnoge poteškoće, tek je ovih dana vlč. Milan Defar ponovno imenovan za honorarnoga vjeroučitelja na gimnaziji.

IZGORIO SUD U OBROVCU. 16. t. mj. izbio je veliki požar u Obrovcu. Do temelja je izgorjela trokatna zgrada trgovca Maštrovića, u kojoj se nalazi sreski sud. Izgorjelo je svo pokuštvo suda skupa sa sudskim arhivom. Steta je velika. Prijetila je opasnost, da požar zahvati i ostale zgrade u blizini, pak je u mjestu bila nastala silna panika. No srećom nalazio se u Obrovcu parobrod Jadr. Plovidbe, koji je pomoću svoje pumpe uspio da lokalizira požar. U pomoć su bili pozvani i vatrogasci iz Sibeničke, koji su se odmah spremno odazvali i došli sa svojom autoštrajkom.

LETCI, KOJI NE POTJEČU OD HSS. Zagrebački »Hrv. Dnevnik« od 20. t. mj. piše: »U posljednje je vrijeme nastala prava poplava letaka. Takvih letaka izlazi mnogo i ćirilicom i latinicom. U nekim se hrvatskim krajevima, napose u posljednje vrijeme, šire razni letci, koje njihovi širitelji prikazuju, kao da dolaze od strane HSS. Tako se napose širi jedan letak, koji tobože sadrži prijedloge predsjednika dra Mačka Dragiši Cvetkoviću. Taj je letak proširen još prije, nego je predsjednik dr Vlatko Maček uopće predao svoj prijedlog Dragiši Cvetkoviću. Ne upuštajući se u raspravu o sadržaju tih letaka, upozoravamo pristase HSS neka im ne nasjedaju. Sve potrebne informacije dobivaju oni i dobivat će također u buduću na poznati način, koji odgovara redu u Hrvatskoj seljačkoj stranci.«

BROJ RATNIH ŽRTAVA U ŠPANSKOJ. Broj žrtava obiju strana u Španjolskoj tokom građanskoga rata iznaša 1 milijun i 200 hiljada, od čega 450 hiljada vojnika i 750 hiljada nevojnika. Nacionalisti su imali 130 hiljada mrtvih od svih 450 hiljada, što ih je sudjelovalo u borbama. Broj mrtvih republikanaca je mnogo veći, jer su nacionalisti imali bolju artiljeriju i bolje zrakoplovstvo.

Zakon Neba neka bude naš osnovni zakon!

„Ako Gospodin ne sagradi . . .“

Kada u javnom životu izbije na površinu kakvo prljavo djelo, svi se zgražaju i proljevaju suze. Ako, pak, izade na vidjelo kakva slika s dna života omladine, koja je u nemoralu duboko zaglibila, naše se novinstvo raspiše o teškim uzrocima, koji rađaju tako žalosnim plodovima. I na svaki će leđa baciti odgovornost, samo ne na leđa onih koji žive od kvarenja omladinskih duša i trovanja javnoga mišljenja.

Oglašujte u „Katoliku“

- Naravno, to se napamet znade, opet, samo za koji dan, udaraju u dreku balave djece oni koji najmanje imaju prava, a slijede ih svi oni koji su se uvijek rugali propovijedi prava i pravice, jer su kričavim glasovima jurili ulicama ključići — kako novi čovjek, napredan čovjek, znade i mora znati samo za jednu istinu, a ta istina jest: trbuš, radi koga sve biva i s kojim sve svršava; oni su davno duhovna dobra sa svim njegovim odajama besplatno iznajmili vrapcima i lastama.

Reći će više od jednoga: u koja je svirala ovaj zagudio pa pod svoje pero stavlja velika zbivanja od svih strana svijeta!

Svi: Što meni govoriš! I obe milijarde, kolikogod nas ima na zemlji, rekli bi: Pa što meni govoriš!

A ko sačinjava zemlju? Ko odlučuje sudbinom života? Ko kroji sreću i pravdu? Zar nijemo stijenje i mrtva priroda?

Najveći socijalni grijeh svih ljudi jest: svak radi što mu se prohtije, naravno, samo oprezno, da ga ne zgrabi slovo zakona i ne pozove na odgovornost, a odgovornost za zlo, bilo u čemu, uvijek prebacuje na drugoga, jer glupo misli,

Pojedinac nije ništa, nego je pojedinac sve, jer svi milijuni što nas je na zemlji nisu nego skup pojedinaca koji sačinjavaju velika narodna tijela. Svaki pojedinac koristi, svaki pojedinac škodi. Ne govori se samo na jednom mjestu, nego na stotine hiljada

Budite apostoli svoje sredine!

Potreba apostolata

III.

NENADOMJESTIVO USPIJEŠNO DJELOVANJE

Apostolat svjetovnjaka u vlastitoj društvenoj sredini je dakle potrebit, nenadomjestiv. Sada moramo dodati, da je i posebno uspješno.

Svjetovnjak ne samo stigne tamo, kamo svećenik ne može prići, već u svojoj sredini uspijeva, da učini više negoli svećenik. Njegov apostolat je nenadomjestivo uspješno.

Blgpk. Papa Pio XI. poticao je jednom prilikom pripadnice Katoličkih Ženskih Saveza, da budu »apostolke u vlastitoj sredini« te još kazao: »Apostole bolje primaju i shvaćaju u društvenim sredinama, kojima se oni obraćaju, ako tu žive.«

A razlozi su lako shvatljivi.

Prije svega svećenici, pa i kad im uspije odstraniti izbjegavanje te doći u dodir s nekim dušama, obično vide, kako im se pred očima dižu druge zapreke. Koliko puta, zaista, ne nalaze se oni u žalosnom položaju, da ne mogu dobra činiti dušama, koje najviše trebaju njihova dobročinstva, jer odbijaju dobrostivnu ruku, koja se proteže, da im priteče u pomoć!

Žrtve duge protuklerikalne propagande i zato opojene predrasudama, sumnjičenjima, antipatijom naprama svećeniku, gle-

mješta u jednom istom danu, bilo živom bilo tiskanom riječi iznosi se nauk o pravu, istini i dobru. Milijunima je dana prilika stvarati velike nacrtne skrefanja na staze sredenosti. Naravno, glasovi se gube u pustinjama srdaća, koja su ostala prazna.

Gospodske veličine i napredna služinčad njihova, koja je na noktu svoga maloga prsta ispisala svaku tajnu života i moralni zakon proglasila suvišnim, pače i štetnim, neka čita plodove svoga djela! Nas, propovjednike riječi i djela evanđeoske istine oslovila je i oslovljuje: mračnim nazadnjacima. Da je laž, govorili su nam, kad smo tvrdili, da čovjek, koji ne računa s odgovornošću za djela pred Bogom, konačno nema smisla da ne gleda samo svoju ličnu korist. Našim jasnim i matematički tačnim izlaganjima, da, ako ne ćemo imati posla s Bogom, sami po sebi moramo pasti pod oštre škare sile jačega, naravno, s propašću slabijega, rugali su se i razbacivali s nekim ljudstvom i osjećajima prema čovjeku. Iz života vidimo, da propovjednici čovječjega morala, koji su htjeli staviti na mjesto Božjega, jer su Boga davno »de-tronizirali«, imaju najmanje osjećaja za čovjeka, i, da im je šaka vlasti u rukama, bili bi okrunijiji tirani od najvećih despota današnjice.

Jesam li podmirio pretplatu?

I to bi išlo tako daleko dokle-god se ne bi stvorilo novo mišljenje, koje ne bi sramežljivo i samo kroz zube govorilo o odgovornosti pred višom silom Neba, nego bi nakon Neba bio osnovni zakon koji bi davao ton javnom životu.

Čovjek bez Boga nije ništa drugo nego najrazvijenija životinja. — Ko poziva lisicu na sud, ako omasti zube na gniježdu zečjem? Ako smo samo životinje, beštije, zašto se zgražati pred »prirodnim« zakonom, da jači guta slabijega?

»Ako Gospodin ne sagradi doma, uzalud se muče oni koji ga grade«, to je kršćanstvo klicalo u prvom, drugom i trećem vijeku ispod zemlje, a sve do ovoga časa na otvorenu zraku, a tako će i do vijeka. Neka umišljene veličine grade po svojim kalupima, pa će im se lonci o njihove glave razbijati. A mi ćemo graditi s Bogom koji nas uči da u svakom čovjeku gledamo svoga brata, a u Njemu Oca i Gospodina kome treba polagati račune za životna djela.

Junior

peti, da podigne tu dušu sve do Boga. Zato se taktika apostola — kako ćemo to kazati kasnije — mora mijenjati naprama pojedincima; a mora se mijenjati i naprama društvenim sredinama, jer su one baš one, koje najvećma daju dušama svoju posebnu izgradnju. Tako, na primjer, način duhovnog osvajanja u radničkoj sredini bit će drukčiji negoli će ga trebati poprimiti u dačkoj sredini.

No nitko ne poznaje bolje fizionomiju jedne duše od onoga, koji je dnevno s njom u doticaju; kao što nitko ne može ispravnije poznavati jednu društvenu sredinu negoli onaj, koji posred nje živi. To je očevito.

Zato se ne vrijeda nitko, kad se kaže, da potrebe nekih društvenih sredina vjernici bolje i tačnije poznavaju negoli svećenici; zbog jedinoga razloga, što su oni — kako je već rečeno — prisiljeni, da žive daleko.

Jedna od sredina koju je neprijatelj najviše opustošio, pak je zato i najpotrebnija vjerske pomoći je ona radnička, gdje tolike duše ginu u groznoj bijedi. Tko će dakle moći bolje negoli sam radnik poznavati njihovu psihologiju, navike, zasjede i pogibli?

Jednoga dana kardinal Verdier, pariški nadbiskup, prisustvovao je zboru Katoličke Radničke Omladine, na kome se raspravljalo o vjerskim i ćudorednim prilikama radničkoga staleža. Pri zaključku rasprave uze on riječi i reče: »Lijepo li škole! Nama svećenicima je potrebno poznavati mentalitet radničkoga staleža, ali smo daleko od mase. Vi ste, katolički radnici, oni, koji nam možete dopuniti to znanje. Ja bih htio, da bi sve ove činjenice, koje ste vi izložili, jednoga dana bile ponovno ukratko iznesene, ali ne za vas, već za nas. Vi ćete nam iskazati veliku uslugu tim, ako nam omogućite, da svoju vjersku pouku i svoje djelovanje bolje prilagodimo potrebama radničke sredine.«

Takav je sretan položaj apostola svjetovnjaka u vlastitoj sredini. On iz bliže poznaje potrebe srdaća te najbrže i najsigurnije puteve, da do njih stigne i predobije ih za Krista. Njega bolje shvaćaju, jer on sam bolje shvaća.

USPIJEŠNOST SLIČNOSTI

No još je i drugi razlog, još bitniji, koji tumači posebnu uspješnost apostolata u vlastitoj sredini; a sastoji se u onoj sličnosti života, prilika i potreba, koje sama sredina stvara i pogoduje.

U Crkvenici čitamo ove riječi: »Svaka životinja ljubi sebi sličnoga: tako i svaki čovjek ljubi svoga bližnjega.«

E pa dobo, u prostranom krilu ljudskoga društva, za svakoga čovjeka sličan najbližnji, bližnji najbližnji je onaj, koji živi u vlastitoj sredini, koji diše svakoga dana isti zrak, koji je podložan istom trudu, koji gaji iste nade i težnje. To je bližnji, koga on bolje pozna, koga više ljubi, pak i radije onda sluša. I tako apostol, najdostojniji povjerenja, za radnička bit će radnik, za daka bit će drugi dak i tako naprijed.

Casni Kontardo Ferrini, student na sveučilištu u Paviji i pitomac Boromejskoga Zavoda (koga je osnovao u onom gradu sv. Karlo), silno je trpio, da se u kapele zavoda, koji je utemeljio jedan svetac, a njim upravlja svećenik, prikazuje sv. Misa samo blagdanom; pak izrazi rektoru želju, da se ona prikazuje i svagdanom. »Ne će nitko doći, da je sluša«, opazi rektor, koji je drugih puta bio to pokušao, ali uzalud, Ferrini je uporno to tražio te preuze na se obvezu, da će svih dana dovesti k Misi lijepu skupinu pitomaca toga zavoda. Tako se i dogodilo. Ono, što svećeniku i starješini nije bilo moguće, oživotvorila je dobra volja drugoga.

A nije li Crkva zadahnuta ovim načelom, psihološke uspješnosti sličnosti, kad se dandanas posebnim nastojanjem brine za odgoj urođeničkoga svećenstva? Ona hoće da obrati Kineze pomoću Kineza, a Afrikance pomoću Afrikanaca, jer zna, da je to ne samo redoviti način, nego i najbolji način, da se postignu veliki i trajni uspjesi.

E pa dobo, naši svjetovnjaci, koji vojuju, moraju biti, u raznim društvenim sredinama, kao neko urođeničko svećenstvo, koje vrši najuspješniji misijski rad: apostolat sličnoga naprama sličnome.

PRODAJE SE jedna prizemna kuća s velikim i urednim vrtom veličine cca 1000 m² na veoma lijepom položaju. Zemljište, koje je podesno i za novogradnju, parcelirali bi i prodali i u 2-3 parcele. — Za informacije obratiti se na upravu lista.

† Don Luka Halat

13. t. mj. u sat poslije podne ispustio je svoju plemenitu dušu svećenik don Luka Halat, upravitelj župe Filipjakov, u 59. godini života na rukama svoje svećeničke braće preč. don Frane Antunovića i preč. kanonika dra Ive Eškinje.

Niti njegovoga života kidao je pomalo naporni dušobrižnički rad po vrletnim planinama tršćanske biskupije, u kojoj je od mladosti služio, dok ga novonadošli režim u okupiranim krajevima Istre nije prognao, da se zakloni u našu biskupiju. Uz duhovnu depresiju, koja mu se na licu vidjela, uz slomljenost živaca, pratila ga je i asma, kojoj je žrtvom pao, napinjući svoje fizičke sile kroz veliki Tjedan u ispo- vijedanju i funkcijama. Dal' žrtva je svoje dušobrižničke službe, ali i žrtva svoga hrvatskog rodoljublja, kojemu je uz pokoj- noga Laginju i Spinčića žrtvovao svoje duševne sile. Baš njegove slomljene sile nije- su dale jačega maha u podhvat u grad- nju nove crkve u župi, ali i tu je poka- zao, koliko mu je na srcu bilo, kad je u- stanovio odbor za gradnju crkve i stao sa- kupljati doprinose, da barem postavi temelj crkve. I zadnja akcija za paljenje klačine, koja se ovih dana dovršuje, nje- govovo je djelo — namijenjeno za gradnju iste crkve. Svakako njegovim dolaskom u župu prostrujući je probudeni kršćansko- katolički duh kroz kongregaciju djevojaka i bratovštine i kroz novo osnovano »kri- žarsko bratstvo«. Dao je, što je znao i mo- gao, a Svevišnji mu bio obilna plaća!

15. t. mj. braća okolišnji svećenici našli su se na okupu, da otprate njegove smrtno ostanke na zemaljsko počivalište, dok je dan prije, pristankom parobroda u Filipjakov, posjetio njegove smrtno o- stanke preuzv. biskup, da mu uz opro- štaj podijeli odriješene, a nato odmah istim parobrodom nastavi put u pastirski pohod za Sukošan. Dan pogreba bijaše krasan. Uz preč. don Franu Antunovića, dra Ivu Eškinju, don Franu Šošu i don Marka Cvitanovića našli su se vlč.: don Ante Šoša, don Juraj Palčić, don Jurica Meštović, don Leopold Ugle- šić, don Ante Buterin i redovnička braća s Kraja: mp. fr. Bernardo Mijolin, fr. Pavao Đodić i fr. Ferdinand Pavlov, pokrajnov mješćanin. Nadošle su i časne sestre: Predragocjene Krvi iz Biograda i časne sestre Dominikanke iz biogradske bolnice. — Župljani bijahu go- tovo svi, koje nije koji preč. posao od- veo u polje. Od r. žbije bijaše sestra pokojnikova i njegov zt.

Uz govor preč. Antunovića, koji je ocrtao pokojnikov dušobrižnički rad u tršćanskoj biskupiji i

te istaknuo njegove vrline kao svećenika molitve, žrtve i ljubavi, koja ni- je poznavala neprijatelja, koji je sve opr- štao, kao što to pokazuje i njegova opor- uka, na groblju izredala su se još 3 govornika: Krešo Eškinja u ime župljana, đak Baričić u ime Križara, a Šime Kara- marko u ime tjesnih prijatelja i znanaca pokojnikovih.

Poživaj u miru, dragi don Luka! Bila ti laka hrvatska gruda, ti patniče i žr- tvo svećeničkih dužnosti i žrtvo hrvatsko- ga rodoljublja. Sjećat ćemo se Tvoje brats- ke otsječene i ispravne riječi, koju si znao uvijek da rečeš u pravo vrijeme! Bila ti trajna uspomena među nama!

Brat svećenik D. J. P.

PIO XII. ŠPANJOLSKIM KATOLICI- MA. Sv. Otac Papa Pio XII. je 16. t. mj. putem radia na španjolskom jeziku upravio poslanicu španjolskim katolicima. U njoj je čestitao svojoj katoličkoj djeci iz Španjolske na miru, što im ga je udijelio Svemogući. Izrazio je želju, da bi se španjolski domo- vi, koji su toliko stradali, brzo obnovili i u- redili. Na koncu dao je otpust svima, koji su se čim ogriješili, i podijelio svoj papinski blagoslov svima katolicima u Španjolskoj. — General Franco uputio je brzojav Sv. Ocu, kojim mu zahvaljuje na ovoj poslanici.

BEZBOŽNICI SU NEZADOVOLJNI. Sovjetski list »Bezbožnik« piše, da su so- vjetske vlasti po selima uzalud podigle klubove bezbožnika tik kraj crkve, da od- biju narod od vjere. Klubovi su prazni, a crkve pune.

IZGORIO BANOVINSKI HOTEL NA PLITVICAMA. 14. t. mj. izgorio je veliki banovinski hotel na Plitvicama. Požar se br- zo proširio i zahvatio veliki dio hotela te je prouzrokovana šteta od oko 8 milijuna dinara.

Povodom posljednjih razgovora dra Mačka s D. Cvetkovićem

Zagrebački »Hrvatski Dnevnik« od 20. t. mj. piše:

»Povodom posljednjih razgovora pred- sjednika dra Mačka i predsjednika vlade Dragiše Cvetkovića pišu neki listovi, da im nije poznat sadržaj ni jednog ni drugog pri- jedloga, pa ipak unatoč toga iznose svoje mišljenje o tome, dokle se u ovim razgovo- rima došlo. Drugi opet neki listovi prikazuju stvar tako, kao da je s jedne i s druge stra- ne predano više alternativnih prijedloga, dok jedan list nastupa čak tako, kao da mu je i poznat sadržaj tih prijedloga, ali da ga iz taktičkih razloga ne iznosi, premda je jasno, da o sadržaju i jednog i drugog prijedloga imaju znanja samo najbliži su- radnici i dra Mačka i Dragiše Cvetkovića. Jedan je list štaviše napisao, da oba prije- dloga predviđaju rješenje u okviru sadašnjeg ustava, što bi, uslijed ovakve stiliza- cije, moglo značiti, da bi i prema prijedlogu dra Mačka imalo ostati na snazi ono sta- nje, koje je stvoreno na temelju sadašnjeg ustava, pa da bi prema tome ostala neta- knuta i sadašnja podjela na banovine u njihovom sadašnjem broju i opsegu. Samo se po sebi razumije, da to prijedlog dra Mačka ne predviđa. Općenito je poznato stanovište dra Mačka prema sadašnjem ok- troiranom ustavu, a da se to stanovište sa- zna, nije potrebno ni mnogo reporterske spretnosti niti osobitih veza, jer je dovoljno samo pročitati sporazum od 8. listopada 1937. godine, koji je u tome pravcu potpu- no jasan i ne dopušta nikakve sumnje. Smat- rali smo potrebnim ovo istaknuti, da možda ipak ne bi tko god došao u zabludu, kao što smo svojedobno smatrali potrebnim osvrnu- ti se na vijesti o koncentracionalnoj vladi i o ulasku Hrvatske seljačke stranke u tu vladu. Tada smo naime konstatirali, da Hrvat- ska seljačka stranka ne želi i ne će ulaziti u nikakvu vladu, koja bi eventualno imala istom odlučivati o potrebnim promjenama i u kojoj bi se vodili pregovori o tim promje- nama. Hrvatska seljačka stranka stoji na- me na stanovištu, da bi se mogla angažirati sa- mo u takvoj vladi, koja bi imala zadaću provoditi sporazum, koji se ima prije toga zaključiti, i to tako, da provedba toga spo- razuma bude potpuno osigurana. Drukčije bi možda mogla postupati kakva obična stranka, koja nastoji u redovitim prilikama ulaskom u vladu ostvariti barem jedan dio svojega programa, ali to ne vrijedi za Hrvatsku seljačku stranku, jer ona nije obična stranka, nego predstavnica cijelog jednog organiziranog naroda, koji se ne bori za stranačke programe, nego za svoj nacionalni program.

Sporazumne obavijesti, koje su dr Ma- ček i Dragiše Cvetković dali nakon dosa-

dašnjih razgovora, konstatiraju činjenice, i to točno onako, kako zaista stoje. Ni dr Maček ni Dragiše Cvetković nisu pravili nikakvih prognoza. U prijedlozima, koje su izmijenili, zauzeta su polazna stanovišta. Pi- šući ovo nekoliko informativnih redaka možemo već sada kazati, da je dr Maček napravio opaske na prijedlog Dragiše Cvetkovića. Prema tome će se kod slijedećeg sastanka predsjednik vlade Dragiše Cvetko- vić osvrnuti na prijedlog dra Mačka, te ga ili prihvatiti ili iznijeti svoje eventualno posebno mišljenje. Sto će se od toga dogo- diti, to se naravno ne može za sada znati. Kako će doskora doći do ponovnog sastan- ka, situacija će se, držimo, dosta brzo raz- jasniti. Znađu se granice, do kojih može ići jedna i druga strana. Radi se dakle o tome, da se, ako je moguće nađe zajednička točka, na kojoj bi se obje strane sastale. Isto je tako jasno, da se ne može ići u na- glu. Imaju se dakle donijeti odluke o bit- nim pitanjima i urediti sve, što je potrebno, da se te odluke i provedu. Stoga je na prim- jer već od početka bilo jasno, da je isklju- čeno svako angažiranje Hrvata u bilo ka- kvoj kombinaciji bez potrebne i dovoljne sigurnosti, da će se točno i potpuno prove- sti ono, o čemu se eventualno postigne spo- razum. To je potrebno i sada ponoviti, da nijednog članka ne mogne nitko ubacivati razne tendenciozne vijesti i da se sprječ- svaki pokušaj zabune. Hrvatski narod zna- de, da dr Maček zauzima isto ono sta- novnište, koje je i neposredno i po svojim suradnicima zastupao u čitavom: nizu prili- ka. Hrvatsko narodno vodstvo nije vodilo nikakvu demagošku politiku. Nije prikazi- valo hrvatskom narodu svoje mišljenje druk- čijim, nego što zaista jest, i zato je sigurno, da će i njegovo sadašnje držanje odobriti svi Hrvati. Dr Maček vodi politiku, za ko- ju je dobio pristanak hrvatskog naroda. U njegovoj politici nema nikakve promjene. Naša politička linija ne poznaje nikakvog krivudanja. Ona vodi ravno k cilju.

Pitanja, o kojima se radi, vrlo su oz- biljna. Kako se razgovori između dra Mačka i Dragiše Cvetkovića nastavljaju, vidjet će se njihov konačni rezultat. Što se nas Hrvata tiče, mi smo dovoljno pokazali i do- bru volju i spremnost da se međusobni od- nošaji između Hrvata i Srba uredi spora- zumno. Dr Maček smatra, da je sporazum u interesu i jedne i druge strane. Ako dak- le i nismo za sporazum pod svaku cijenu, ipak kod formuliranja naših zahtjeva vodimo računa o svima momentima. Mi smo i djelom dokazali, da su naše namjere i poštene i pravedne. To će svakako potvrditi budu- ćnost, a naša je želja, da to potvrdi i sada-šnjost i da to shvate svi, koji imaju riječ kod donošenja odluka.

Život Šibenika

USKRSNA PRIČEST ŽENSKE O- MLADINE 16 t. mj. i ove godine bila je upravo impozantna. Sv. pričesti pristupilo je preko 800 djevojaka. Puna ih je bila naša prostrana katedrala sv. Jakova. I na zajed- ničkom zajutarku u Kat. Domu sudjelova- lo ih oko 400. Brojno su dolazile i na tro- dnevnne večernje propovijedi preč. don An- te Radića u Novoj crkvi. O ovoj zbilja utješljivoj vjerskoj manifestaciji opširnije će- mo izvijestiti u slijedećem broju.

»GOD SV. KRIŽA« i ove godine bio je proslavljen na najsvečaniji način na us- krsni utorak 11. t. mj. Uvečer prije u 5.30 s. bila je izložena Moćnica »Dragocje- njene Krvi«. Prostrana crkva bila je dup- kom puna bogoljubnih vjernika. Slijedio je blagoslov s Presvetim, koji je podijelio preč. kanonik don N. Plančić. Nastavi- lo se ispovijedanjem vjernika. Veliki broj braće i sestara Bratovštine sv. Križa i Bra- tovštine N. G. Lurdske, pak Križara i Kri- žarica, i onih najpovnijih, a i ostalog bogo- ljubnog puka ispomjedio se, da se sutradan okrijepi tijelom Gospodnjim. Oko 7.30 s.

VOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratov- štine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijećice iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!

TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

VOJ K SVOME!

suti duž cijeloga puta cvijećem. — Nave- čer u 5.30 s., poslije nego je preč. župnik don I. Berak izmolio s pukom Kronicu »Rana Isusovi«, vlč. fr. B. Tičić, žup- nik Konjevrat, održao je krasnu i dirli- vu propovijed o moći i štovanju sv. Kri- ža. Blagoslov s Presvetim udijelio je preuzv. biskup uz asistenciju preč. kanoni- ka dra I. Eškinje i don M. Corića. — Do kasno uvečer golemo mnoštvo vjer- nika obogea spola ljubilo je Moćnicu »Dra- gocjenjene Krvi«. Svečanost je zaključena u potpunom miru i redu, što neka je na- čast stanovnicima našega Doca. —

KONCERTAT »SIJAČA«, kako je već bilo najavljeno, održan je prošle nedje- lje u Kat. Domu. Pjevačima priredan je spontan i srdačan doček sa strane šiben- skih Hrvata. Velika dvorana Kat. Doma bila je dupkom puna prilikom koncerta. SV. MARKO, evanđelista, slavi se u utorak 25. t. mj.

NOVIM DIREKTOROM REALNE GIMNAZIJE imenovan je g. Ilija Mari- čić, dosadašnji načelnik odjeljenja za na- rodne škole u Ministarstvu prosvjete. Biv- ši direktor naše realne gimnazije g. Mar- ko Triva imenovan je za administrativ- nog inspektora ministarstva prosvjete.

PROSLAVA PEDESETGODIŠNICE BEATIFIKACIJE BL. NIKOLE TAVILI- ČA. Ove godine navršuje se pedeset go- dina da je Sv. Otac Papa Lav XIII odo- brio javno štovanje Šibenčaninu Bl. Niko- li Taviliću. Radi toga ova se godina zove jubilarne godina bl. Nikole Tavilića. Že- lja je sviju hrvatskih biskupa, da se prili- kom ove jubilarne godine održi po svim našim biskupijama i župama što više pro- slava u čast šibenskoga Blaženika. Glav- na proslava za grad Šibenik bit će u cr- kvi sv. Frane 1., 2. i 3. lipnja. Tih dana održat će se trodnevnica s propovijedi. Zadnji i glavni dan proslave bit će u ne- djelju 4. lipnja. Istoga dana po svim žu- pama obiju biskupija održat će se crkve- na i vanjska proslava u čast Blaženika. Želja je preuzv. biskupa, da bi se kroz ovu jubilarnu godinu »vjernici što više molili, eda naš Blaženik bude što prije proglašen svetim.

DEVETNICA GOSPI POMPEJA po- činje u subotu 29. t. mj. u Novoj Crkvi u 6 s. uvečer.

BLAGDAN SV. VICENCA FERER- SKOGA slavi se u crkvi sv. Dominika u nedjelju 23. t. mj. Ujutro: u 5 s. pjeva se Život; u 6 s. pjevana sv. Misa; poslije ove Mise blagoslov vode sv. Vicenca, u 7 i 8 s. tiha Misa, u 10 s. svečana sv. Misa, preko koje pjeva Cecilijanski Zbor Misu »Ave Maris Stella« od Griesbachera, na orguljama prati vlč. don Fr. Horvat, a di- rigira vlč. don J. Španić. — Popodne: u 5 s. ružarij, pak procesija s kipom sv. Vicenca Širokom ulicom, Poljanom, obalom do crkve; pred crkvom kratki govor i blagoslov polja s kipom Svečevim; u crkvi pje- san sv. Vicenca, blagoslov s Presvetim. Mo- limo velikoga čudotvorca sv. Vicenca za pravedni nebeski mir među narodima!

TRODNEVLJE BL. HOZANE obaviti će se u crkvi sv. Dominika u četvrtak, petak i subotu (27., 28. i 29. IV.) u 6 s. po- podne. Njezin je dan 27. IV., a svečano se slavi u nedjelju 30. IV.

TRODNEVNICA GOSPI DOBROGA SAVJETA. Gospa dobroga savjeta svet- kuje se već nekoliko godina veoma sve- čano u područnoj crkvi sv. Nikole 26. travnja. I ove godine u srijedu 26. t. mj. Gospin blagdan proslavit će se po običaju. Kao priprava za blagdan bit će trodnevni- ca, i to u nedjelju 23. IV., ponedjeljak 24. IV. i utorak 25. IV. Počinje u 7 s. uve- čer. U srijedu na blagdan bit će u 5.30 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 8 s. tiha sv. Misa. U 10 s. pjevana sv. Misa. Uvečer u 7 s. propovijed i blagoslov s Presvetim.

SV. JURAJ. Slavi se u Novoj Cr- kvi u nedjelju 23. t. mj. U 7 s. jutro pjevat će se lekcije. U 7.30 s. bit će pje- vana sv. Misa. — Isto tako u Donjem polju u crkvi svečevoj bit će toga da- na svečanost. Župnik iz Mandaline pje- vat će sv. Misu i obaviti blagoslov polja.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVI- JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (23.—29. IV.): za mir među narodima, da nas Bog poštedi strašnoga biča rata — Don Ante Radić.

POGINUO KRALJ IRAKA. U veli- kom tjednu poginuo je kralj Iraka naletiv- ši automobilom, kojim je sam šofirao na električni stup. Nasljeđuje ga 4-godišnji sin Fejsal, u čije će ime vladati namjesni- štvo.